

Sosyoloji; toplum yapısını bilimsel yöntem ve araştırma tekniklerini kullanarak inceleyen, toplumsal yapıda oluşan olayları açıklayan, toplumsal yapıdaki gelişimi ve değişimi ele alan, kuramlar geliştiren ve sonuçlara ulaşan bir sosyal bilimdir.

1. Aşağıdakilerden hangisi sosyoloji bilimin özelliklerinden biri değildir?

- A) Değer yargılarına dayanmadan bilgiler ortaya koyar.
- B) Toplum bilimsel olarak inceler.
- C) Toplumsal olaylar arasında sebep sonuç ilişkisi kurar.
- D) Sosyal olayları farklı yönleriyle ele alır.
- E) Olması gerekeni araştırıp toplumlara yön vermek

- I. Toplumlara, içinde buldukları yere ve zamana göre nesnel ve somut koşullarıyla anlamak
- II. Toplamların tarihsel gelişim sürecinde geçirdikleri değişimin etkilerini ve yönünü açıklamak
- III. Farklı toplamlar arasındaki benzerlikleri saptayıp genellemelere ulaşmak
- IV. Mevcut toplumsal verilere dayanarak ileride ortaya çıkabilecek olaylarla ilgili öngöründe bulunmak

2. Yukarıda verilen özelliklerden hangisi sosyolojinin amaçlarındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) I, II, III ve IV

Toplumsal olay ve olgular birden fazla etkenin etkileşimi ile ortaya çıkar. Bu da sosyolojinin, toplumsal yapının değişik yönlerini ele alan diğer bilimlerle ilişkisini zorunlu kılmaktadır. Örneğin göç olgusunu araştıran bir sosyolog, göçlerin sosyolojik açıdan çözümlemesini yapabilmek için ekonomi, eğitim, iklim özellikleri gibi etkenleri dikkate alarak bu konularla ilgili bilimlerin sonuçlarından yararlanır.

3. Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşabiliriz?

- A) Toplumsal olgular bütünsellik içinde anlaşılabilir.
- B) Sosyoloji toplumsal olaylara odaklanmalıdır.
- C) Toplumun merkezinde ekonomi vardır.
- D) Toplumda en önemli kurum eğitimidir
- E) Sosyoloji toplumu anlamak istiyorsa tarih biliminden yararlanmalıdır.

4. Toplamların yönetim biçimlerini, siyasi kurum, kuruluş ve oluşumların işleyişini inceleyerek sosyolojiye katkılarda bulunan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Siyaset
- B) Hukuk
- C) Tarih
- D) Antropoloji
- E) Psikoloji

Her toplumsal olay, ortaya çıktığı yerin ve zamanın özellikleri içinde biçimlenir.

5. Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal olayın özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Genellenebilir olma
- B) Toplumsal yaşam içerisinde ortaya çıkma
- C) Somut ve tekil olma
- D) Toplumdan topluma değişme
- E) Başlangıcı ve bitişi bellidir.

“Canan ile Sinan’ın düğünü” toplumsal olay, “düğün” toplumsal olgudur. “II. Dünya Savaşı” toplumsal olay, “savaş”toplumsal olgudur.

6. Bu parçaya göre “toplumsal olgu” için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aynı türden olayları kapsar.
- B) Tekil bir gelişmeyi ifade eder.
- C) Aynı olayların tekrar etmesi sürecinde oluşur.
- D) Yeri ve zamanı belli değildir.
- E) Genel ve soyut bir kavramdır.

Toplumsal olaylar, toplumsal yaşamda tek tek ortaya çıkan ve belli bir sürekliliği olan değişimlerdir. Toplumsal olayın başlayış ve bitiş süresi ile yeri az çok bellidir. Bir kerede olup biten, kişiyi etkileyen ve yönlendiren oluşumlardır. Bu nedenle toplumsal olaylar somut ve özeldir.

7. Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal olay olarak kabul edilemez?

- A) 1. Dünya Savaşı
- B) 1999'da Marmara depremi
- C) Modernite
- D) Ali ve Aysun’un evlenmesi
- E) İstanbul’un fethi

Toplumsal olgu, toplumsal yaşamdaki belirli bir değişimi değil, aynı türden birçok oluşum ve değişmeyi anlatan bir terimdir. Toplumsal olgu soyuttur, sürekliliği vardır, başlayış ve bitiş süresi kesin olarak belirlenemez.

8. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir toplumsal olgu örneği değildir?

- A) Göç
- B) Kentleşme
- C) Sanayi devrimi
- D) Evlilik
- E) Savaş

Toplumsal olay ve olgular sosyolojide indirgemeci ve bütüncü yaklaşımlar tarafından farklı şekilde ele alınır. İndirgemeci yaklaşımı savunanlar toplumsal olay ve olguları tek unsura ya da nedene bağlayarak açıklarlar. Örneğin yalnızca ekonomiyi temel alarak tüm toplumsal olay ve olgular hakkında genel açıklamalar yapmak, indirgemeci yaklaşımdır. Sosyolojide bütüncü yaklaşımı savunanlar toplumsal olay ve olguları, birçok unsura ya da nedene dayalı olarak açıklarlar. Örneğin siyasi, hukuki, ekonomik, ahlaki, tarihî vb. pek çok unsurdan hareketle tüm toplumsal olay ve olguları açıklamak, bütüncü yaklaşımdır.

9. Parçadan hareketle aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) 1929 ekonomik buhranı, ekonomi tarafından çözümlenmesi gereken bir olaydır.
- B) İstanbul'un fethi, tarih bilimi tarafından araştırılmalıdır.
- C) Hırsızlık vakaları hukukun konusudur.
- D) Sokakta çalışan çocukların sorunları aile, din, ahlak, hukuk gibi kurumların iş birliği ile çözülebilir.
- E) Şiddet olayları, polisiye tedbirlerle engellenebilir.

Toplumsal kurum; nesiller boyu devam eden, kalıcı nitelik kazanan, ortak kabul görmüş değerler, olaylar, kurallar, düşünceler ve uygulamalardan oluşan bütünlüktür. Örneğin din gibi. Kuruluş ise çeşitli amaçlarla insanların bir araya gelerek oluşturdukları somut örgütlenmelerdir. Örneğin Diyanet işleri başkanlığı.

10. Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi kurum ve kuruluş olarak değerlendirildiğinde boşta kalır?

- A) Aile
- B) Siyaset
- C) Ekonomi
- D) Hukuk
- E) Milli Eğitim Bakanlığı

Toplumsal grup, iki veya daha fazla bireyin mutlak olmayan bir sürekli etkileşim içinde bulunarak ortak amaçlarını gerçekleştirmek için oluşturduğu topluluktur.

11. Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi toplumsal grubun özelliklerinden biri değildir?

- A) Bireylerin davranışlarını denetler, ortak değerleri ve kuralları vardır.
- B) Gruplar statiktir. Dinamik bir özellik göstermezler
- C) Belli bir amaçları vardır.
- D) Üyeler arasında karşılıklı ilişkiler ağı kurulmuştur.
- E) Göreli bir süreklilik gösterirler.

Toplumsal gruplar sadece kendilerini oluşturan bireylere özel işlevler yerine getirmekle kalmazlar, aynı zamanda doğrudan ya da dolaylı olarak toplum için de bazı işlevleri yerine getirirler.

12. Aşağıdakilerde hangisi toplumsal grupların işlevlerinden biri değildir?

- A) Toplumun ihtiyaç duyduğu alanlarda bireylerin yetişmesini sağlarlar.
- B) Toplumsal gruplar toplumsal çözülmeye neden olur.
- C) Toplumun bireyden beklentilerini karşılarlar.
- D) Toplumsal kurumların işlerliğini sağlarlar.
- E) Bireyin toplumsallaşması yoluyla kültür aktarımını ve kültürün sürekliliğini sağlarlar.

Toplumsal gruplar oluşum türlerine göre farklı bir şekilde sınıflandırılmaktadır.

13. Buna göre aşağıdaki gruplardan hangisi hem küçük, hem resmi olmayan hemde ilişki bakımından birincil gruba örnektir?

- A) Siyasi parti
- B) Aile
- C) Şehir
- D) Ulus
- E) Belediye

Katılımı bireyin kendi iradesine bağlı olmayan gruplardır. Bu gruplara bireyler kendi istekleriyle katılmadıkları gibi kendi istekleriyle de bu gruplardan ayrılamazlar.

14. Parçada bahsedilen gruba aşağıdaki gruplardan hangisi uygun bir örnek olur?

- A) Dernekler
- B) Vakıflar
- C) Arkadaş grupları
- D) Aile
- E) Kooperatifler

1789 yılında gerçekleşen Fransız Devrimi, toplumsal dokuyu büyük ölçüde etkilemiştir. Bazı olumlu etkilerine rağmen toplumsal kaos (kargaşa)un artmasına neden olmuştur. Toplumda geri dönüşün artık mümkün olmadığı farkında olan düşünürler, siyasal devrimlerin ortadan kaldırdığı toplumsal düzeni yeniden kurmanın yollarını aramışlardır.

15. Fransız devriminin neden olduğu bu kargaşa hangi bilim dalının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır?

- A) Tarih
- B) Ekonomi
- C) Sosyoloji
- D) Psikoloji
- E) Siyaset

16. Özellikle küçük gruplarda üyeler arasındaki sevgi, arkadaşlık, dostluk, dürüstlük, düşmanlık, birlikte olma gibi eğilimlerini ve kişiler arasındaki yakınlaşma ve uzaklaşma derecelerini ölçmek amacıyla kullanılan araştırma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Monografi
- B) Görüşme
- C) Sosyometri
- D) Anket
- E) Gözlem

I. Sosyoloji yeri ve zamanı belli somut olaylardan hareket eder.

II. Sosyoloğun neyi araştıracağını belirlemesi.

III. Sosyolog, araştırma sırasında ön yargılarından, inançlarından, değerlerinden arınmalıdır.

IV. Belli koşullar altında belli nedenler belli sonuçlar doğurur.

17. Yukarıdaki ifadeler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Nedensellik
- B) Nesnellik
- C) Konunun sınırlandırılması
- D) Somutluk
- E) Bilmediğini varsaymak

Arjantin’de enflasyon oranı yüksek olduğundan toplumsal muhalefet fazladır. Yunanistan’da da enflasyon oranı yüksektir. Öyleyse Yunanistan’da da toplumsal muhalefetin fazla olduğu söylenebilir.

18. Bu parçada kullanılan araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anket
- B) Tümdengelim
- C) Sosyometri
- D)Tümevarım
- E) Analoji

Sanayileşme sürecinde Türkiye’de büyük oranda bir iç göç gerçekleşir. Anadolu’nun pek çok yerinden, İstanbul başta olmak üzere büyük şehirlere göç dalgaları yaşanır. Bugün İstanbul’da yaşayan Karanlı sayısı Kars’ta yaşayanlardan fazladır. Sosyologlar, bu sürecin nedenlerini ve sonuçlarını araştırmak için çeşitli yöntem ve tekniklerle göç eden kişilerle görüşerek bulgular elde etmeye çalışırlar. Yaptıkları araştırmaların sonucunda da göç ve göçün nedenleri gibi konularda genel ilkelere ulaşmaya çalışırlar.

19. Bu parçada kullanılan araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anket
- B) Tümdengelim
- C) Sosyometri
- D)Tümevarım
- E) Analoji

Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda gerçekleştirilen reformlar, yeni bilgilerle donanmış bir yönetici-aydın sınıfı ortaya çıkarmıştır. Jön Türkler olarak adlandırılan bu reformist aydınlar yeni bir toplumsal düzen kurmakta sosyolojiden faydalanmak istediler. Osmanlı aydınlarının oldukça erken bir tarihte sosyoloji ile ilgilenmesinin başlıca nedeni, dönemin Osmanlı aydınlarının Fransızca bilmeleri ve sosyolojinin doğduğu Fransa ile yoğun ilişki içinde olmalarıydı. Sosyolojinin kurucusu ve isim babası Auguste Comte aynı zamanda Jön Türklerin benimsemiş olduğu pozitivistim de kurucusuydu.

20. Bu açıklamalardan hareketle aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sosyolojinin kurumsallaşmasına katkıda bulunan sosyologlardan biri değildir?

- A) Ziya Gökalp
- B) Prens Sabahattin
- C) Niyazi Berkes
- D) Uluğ Nutku
- E) Mübeccel Belik Kıray

“Sosyoloji” sözcüğünü ilk kullanan sosyologdur. "Sosyoloji neden diğer bilim dalları gibi bir dal olmasın?" tezini savunarak sosyolojinin temelini atmaya çalıştı. Tarihi bir ilerleme süreci olarak gören sosyoloğa göre toplumların üç aşamadan geçecek. Bu aşamalar: Teolojik, Metafizik ve Pozitif aşamadır.

21. Yukarı görüşleri verilen sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emile Durkheim
- B) Max Weber
- C) Le Play
- D) Auguste Comte
- E) Saint Simon

22. Aşağıdakilerden hangisi sosyolojik düşünmenin bireye ve topluma katkılarından biri değildir?

- A) İçinde yaşanılan toplumu / kurumu / grubu daha iyi anlamayı sağlar.
- B) Toplumsal olayları daha geniş bir perspektifle analiz edebilmeyi sağlar.
- C) Bireylere araştırmacı ve sorgulayıcı bir düşünce tarzı kazandırır.
- D) Sosyal sorunların nedenlerini açıklayarak bunların çözümüne katkı sağlar.
- E) İnsanın gelişim süreçlerini ve davranışlarını daha iyi anlayabilmesini sağlama

- I. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Kürsüsünü kurmuş ve orada ders vermiştir.
- II. Osmanlı'nın çöküşten kurtulabilmesinin tek seçeneğini toplumsal yapının ademimerkeziyetçi bir yapıya dönüşmesinde görmüştür.
- III. Toplumsal değişimin hızlı olduğu dönemlerde toplumun çözülmesini önleyen bir mekanizma olarak “tampon kurum” kavramını geliştirmiştir.

23. Yukarı verilen görüşler aşağıda verilen hangi sosyologlara aittir?

	Prens Sabahattin	Mübeccel B. Kıray	Ziya Gökalp
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	II	I

Durkheim'dan etkilenerek sosyolojide toplum merkezli, milliyetçi ve merkezizetçi bir düşünce geliştirmiştir. Yazdığı "Türkçülüğün Esasları" ve "Türkleşmek, İslamlaşmak ve Muasırlaşmak" adlı eserleri ile de düşüncesinin sosyolojik temellerini oluşturmuştur. Türkçülüğün Esasları kitabında kültür ve medeniyet arasındaki ayrıma değinmiştir ona göre kültür millî bir kavramdır; medeniyet ise beynelmilel bir kavramdır. Medeniyet bir millettten başka bir millete geçebilir, kültür ise geçemez yalnızca bir millete aittir.

24. Yukarı görüşleri verilen Türk sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
- B) Prens Sabahattin
- C) Mübeccel Belik Kıray
- D) Hilmi Ziya Ülken
- E) Emre Kongar

Ona göre tarih iki temel sınıfın çatışmasına sahne olan bir süreçtir. Bunlar üretim araçlarına sahip olanlar sınıfı ile üretim araçlarından yoksun olanlar sınıfıdır. Tarihsel ve toplumsal sürecin devam etmesini sağlayan temel etken, uzlaşma ve dayanışma değil sınıflar arasındaki zorunlu çatışmadır. İnsanlığın yaşadığı bütün bir tarih sınıf çatışmalarının tarihidir. Her tarihsel dönem kendine özgü üretim biçimi ile özel bir sınıf çatışmasına sahne olur. Bu çatışmalar İlk Çağ'da köle-efendi, Orta Çağ'da feodal bey-serf, Modern Çağ'da ise burjuva-proletarya şeklinde tezahür eder.

25. Yukarı görüşleri verilen sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emile Durkheim
- B) Max Weber
- C) Karl Marx
- D) Auguste Comte
- E) Saint Simon